

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Бр. 42-11305/1
21.12.2014 година
Скопје

ДО ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СКОПЈЕ

Врз основа на членот 91 алинеја 2 од Уставот на Република Македонија и членовите 132 и 137 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Македонија Ви поднесува Предлог – закон за изменување и дополнување на Законот за високото образование, што го утврди на седницата, одржана на 21.12.2014 година.

За претставници на Владата на Република Македонија во Собранието се определени м-р Абдилаќим Адеми, министер за образование и наука и Спиро Ристовски, заменик на министерот за образование и наука, а за повереници Елизабета Тодоровска, државен секретар во Министерството за образование и наука и м-р Агим Рушити, раководител на сектор во Министерството за образование и наука.

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Подготвил: Зоран Брњарчевски
Проверил: Љубица Р. Димовска
Контролирал: Дејан Јаќимовски
Согласен: Митра Спасовска
Одобрил: Кирил Божиновски

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: м-р Абдилаќим Адеми, министер за образование и наука и

Спиро Ристовски, заменик на министерот за образование и наука

ПОВЕРЕНИЦИ: Елизабета Тодоровска, државен секретар во Министерството за образование и наука и

м-р Агим Рушити, раководител на сектор во Министерството за образование и наука

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
за изменување и дополнување на Законот за високото образование

Скопје, декември 2014 година

ВОВЕД:

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ

Потребата од донесувањето на Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за Високото образование е имплементација механизам за осигурување на квалитетот на квалификациите кои се издаваат од страна на високообразовните установи и проверка на стручната оспособеност на студентите за самостојна примена на стекнатите знаења, способности и вештини пропишани со студиските програми .

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Целта на донесувањето на Предлог Законот е да се утврдуваат критериумите за тоа кои универзитетите ќе можат да организираат трет циклус на студии, се дозволува ректор, декан/директор да биде лице странски државјанин. Опфатен е Државниот испит, начинот и постапката на неговото спроведување како и времетраењето на студиите од прв, втор и трет циклус, критериумите кои треба да ги исполнуваат менторите на студентите како и критериумите за полагање на приемен испит.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Овој закон предизвикува фискални импликации.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Овој закон не предизвикува материјални обврски за одделни субјекти. Средствата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Предлог - закон
за изменување и дополнување на Законот за високото образование

Член 1

Во Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр.35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 11/14, 116/14 и 130/14), во членот 28 по ставот 3 се додаваат два нови става 4 и 5, кои гласат:

„Студиски програми од трет циклус на студии можат да организираат само универзитетите кои се меѓу првите пет рангирани универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите (факултети и уметнички академии), запишани во регистарот на високообразовни установи во државата, утврдени во последното рангирање согласно член 77-а од овој закон.

Ако универзитетот, односно високообразовната установа од став 1 на овој член го изгуби статусот на еден од првите пет рангирани високообразовни установи во државата во следното рангирање, во тој случај универзитетот, односно високообразовната установа не може да запише нови кандидати во трет циклус докторски студии. Ако универзитетот, односно високообразовната установа запише нови кандидати Одборот задолжително донесува решение за престанок на решението за акредитација за сите циклуси за кои е акредитиран универзитетот, односно високообразовната установа.“

Член 2

Во членот 53 по ставот 7 се додава нов став 8, кој гласи:

„Ректор може да биде и лице странски државјанин, под истите услови утврдени во ставовите 2 и 7 на овој член.“

Член 3

Во членот 65 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Декан, односно директор, може да биде и лице странски државјанин, под истите услови утврдени во ставовите 1 и 4 на овој член.“

Ставовите 2, 3 и 4 стануваат ставови 3, 4 и 5.

Член 4

По членот 69 се додава нов член 69-а, кој гласи:

„Државен испит

Член 69-а

Заради проверка на стручната оспособеност на студентите за самостојна примена на стекнатите знаења, способности и вештини пропишани во самата студиска програма, во текот на студирањето и на крајот на завршната година се изведува и државен испит за студенти запишани на прв, односно втор циклус на студии, освен за студентите запишани на студиските програми по општа медицина. Државен испит не полага студентот за оние предмети кои ги положил во рамките на европските програми за мобилност.

Државниот испит за студенти го реализира Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Државниот испит студентот го полага по завршување на втората студиска година, но може и порано доколку студентот има положено најмалку 50% од вкупниот број на предмети предвидени за конкретната студиска програма и на крајот на завршната година на студии, пред одбрана на дипломската работа, доколку студиската програма предвидува изработка и одбрана на дипломска работа.

Државниот испит студентот го полага на крајот на месеците: февруари, април, август и ноември, само еднаш во кварталот на академската година, при што првите две полагања се бесплатни.

Студентите запишани на втор циклус на студии државниот испит го полагаат на крајот на последната студиска година.

Првите две полагања на државниот испит за студенти се бесплатни.

Доколку студентот не успее да го положи државниот испит двапати по ред, наредните пријавувања за полагање се на товар на студентот, и тоа за трет пат 1.000,00 денари, за четврт пат 6.000,00 денари и за секое наредно пријавување 12.000,00 денари.

Државниот испит за студенти содржи пет прашања, односно студии на случај (во натамошниот текст: прашања) од секој од задолжителните и изборните предмети од член 99 став 3 од овој закон. Прашањата се со различна тежина со четири понудени решенија, од кои едното решение е точен одговор на понуденото прашање.

Прашањата содржани во тестовите за полагање на државниот испит и нивните одговори, се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на приемниот испит.

Електронскиот систем од ставот 8 на овој член содржи и јавно достапна база на прашања од областа на клучните предмети за потребите на државниот испит.

Прашањата од секој предмет поединечно кои ќе им се достават, по случајен избор, на секој студент за време на полагање на државниот испит, преку посебен софтверски систем, ќе бидат од различно ниво на сложеност и тоа две прашања ќе бидат од најсложен вид на прашања, а останати три прашања ќе бидат составени со пониски нивоа на сложеност.

Државниот испит се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.

Студентите се информираат за датумот и времето на полагањето на државниот испитот најмалку три дена пред одржувањето на државниот испит.

Полагањето на испитот се снима и во живо се емитува на веб страницата на министерството надлежно за високото образование, а ако поради технички причини снимањето се прекине, сминката од целиот испит се поставува на веб страницата на министерството надлежно за високото образование.

Критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на државниот испит ги пропишува министерот надлежен за високото образование на предлог на Одборот.

Во просторијата за полагање на државниот испит, за време на полагање на државниот испит, се присутни еден претставник од високообразовната установа, двајца претставници од Одборот и двајца претставници од министерството надлежно за високото образование, од кои еден е информатичар.

Пред почетокот на полагањето на државниот испит, претставникот од Одборот го утврдува идентитетот на студентот со увид на лична карта или патна исправа.

На студентот за време на полагањето државниот испит не му се дозволува користење учебни помагала, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.

На студентот за време на полагањето на државниот испит не му се дозволува да контактира со други студенти или лица освен со информатичарот од став 15 на овој член, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.

Ако техничките проблеми со компјутерот бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а доколку не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој студент се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на државниот испит.

Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите студенти кои го полагаат државниот испит и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на државниот испит.

Во случаите од ставот 18 на овој член доколку студентот не се јави на државниот испит во рокот од најмногу три дена, се смета дека студентот не го положил државниот испит и истото се констатира во записникот за полагање на државниот испит.

Овластените претставници од став 15 на овој член, за време на полагањето на испитот, не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на студентот кој го полага испитот, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржат подолго од пет минути.

Ако студентот не поднесе молба за продолжување на државниот испит во рокот определен во ставот 23 на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.

На денот на полагањето на државниот испит, претставникот на одборот му дава на студентот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем.

По одобувањето на пристапот, студентот добива прашања, компјутерски генерирани, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем.

Во случај на спреченост на спроведување на државниот испит поради причини што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем, полагањето на државниот испит се прекинува.

Доколку причините што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на државниот испит, истиот продолжува веднаш по нивното отстранување.

Доколку причините што доведуваат до техничка неможност на функционирање на електронскиот систем не се отстранат во рок од 60 минути државниот испит се прекажува за друг термин.

Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од државниот испит изнесува 180 минути.

Државниот испит за студенти се смета за положен доколку студентот освоил најмалку 60% од вкупниот број предвидени бодови за сите предмети.

Државниот испит се смета за положен и ако студентот за 20% од предметите постигнал најмалку 30% од бодовите за секој предмет поединечно, но вкупниот збир на бодовите да не биде помалку од 60% од вкупниот број предвидени бодови за сите предмети.

По исклучок, државниот испит за студентите кои студираат на студиските програми од научното подрачје на техничките науки, односно на студиските програми од областа на уметностите се изведува на начин со кој соодветно се оценуваат и постигнувањата во решавање на проблеми за техничките науки, односно на совладување на уметничките вештини.

Прашањата за државниот испит се од листа на прашања кои ги изготвуваат и предлагаат наставниците од високообразовните установи, запишани во Регистарот од член 36 од овој закон.

Прашањата за државниот испит треба да се изготвени согласно методологија за изготвување на прашања за државен испит, која ја утврдува Одборот.

Избор од предложените прашања и нивна ревизија врши Одборот, на предлог на стручно тело, формирано од Одборот.

Посебните услови за начинот на изведување на државниот испит за студенти, начинот на изведување на посебниот дел од испитот од став 33 од овој член, на предлог на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование ги пропишува министерот надлежен за работите на високото образование, по претходна согласност од Владата на Република Македонија“

Член 5

Членот 70 се менува и гласи:

„Одборот е составен од 11 члена, избрани на јавен оглас објавен од Собранието на Република Македонија, и тоа:

- тројца членови од редот на прво рангираниот универзитет според последното спроведено рангирање на сите универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите (факултети и уметнички академии) запишани во регистарот на високообразовни установи во Република Македонија,

- двајца членови од второрангираниот универзитет,

- еден член од треторангираниот универзитет,

- еден член од највисоко рангираниот приватен универзитет,

- двајца наставници, странски државјани од редот на 500-те највисоко рангирани високообразовни установи, рангирани на последната објавена листа на Центарот за универзитети од светска класа при Шангајскиот Џиао Тонг универзитет,

- два члена кои имаат објавено најмалку три труда во меѓународни научни списанија со импакт фактор кое е од соодветната област во базата на Web of Science во последните пет години .

Пет члена на Одборот кои се од редот на членовите од став 1 алинеите 1, 2 и 3 на овој член ја вршат функцијата професионално со полно работно време во Одборот и

не можат да вршат друга функција и да бидат вработени на друго работно место согласно општите прописи од работните односи.

По исклучок, ако членот на Одборот од став 2 на овој член е наставник од областа на научното подрачје медицински науки и здравство може два дена во текот на неделата надвор од работното време, како и во деновите сабота и недела да ја обавува својата здравствена дејност, без надомест.

Останатите шест члена на Одборот ќе бидат ангажирани за вршење на работи од надлежност на Одборот.

Членовите на Одборот, освен членовите од став 1 алинеа 6 на овој член треба да имаат објавено најмалку два труда во последните пет години во списание со импакт фактор кое е од соодветната област во базата на Web of Science.

Членот на Одборот, ако мајчиниот јазик не му е англиски јазик, треба да го исполнува и следниот услов:

- да поседува еден од следниве меѓународно признати сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик не постар од пет години:

-ТОЕФЛ ИБТ најмалку 74 бода,

-ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 6 бода,

-ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) - најмалку Б2 (B2) ниво,

-ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) - положен,

-БУЛАТС (BULATS)-најмалку 60 бода или

- АПТИС (APTIS) - најмалку ниво Б2 (B2).

Членот од став 1 алинеа 4 на овој член се избира само ако на последното рангирање согласно член 77-а од овој закон меѓу првите првите пет рангирани универзитети нема приватна високообразовна установа. Во тој случај се избира уште еден член кој ги исполнува условите од став 1 алинеа 6 од овој член.

Јавниот оглас од став 1 на овој член ги содржи и посебните услови за избор на членови на Одборот.

Членови на Одборот не можат да бидат лица избрани за ректор и проректор на универзитет, декан на факултет, односно директор на висока стручна школа и директор на научна установа која изведува високообразовна дејност.

Членовите на Одборот не можат за времетраење на мандатот да бидат и надворешни консултанти на високообразовните установи во државата, ниту членови на стручни тела на Одборот.

Членовите на стручните тела за време на нивното ангажирање не можат да бидат и надворешни консултанти на високообразовните установи во државата.

Одборот од неговите редови избира претседател.

Изборот на претседател се врши по пат на тајно гласање, со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови на одборот.

Претседателот на Одборот е од редот на лицата кои ја вршата функцијата професионално со полно работно време и го претставува и застапува Одборот.

Членовите на Одборот се избираат за период од четири години. Едно лице не може да биде избрано повеќе од двапати едноподруго.

Конститутивната седница на Одборот ја свикува министерот надлежен за работите на високото образование.

Членовите на Одборот се независни и самостојни во својата работа и не можат да бидат отповикани од Собранието на Република Македонија пред истекот на времето за кое се избрани, освен во случаите:

- кога на член на Одборот му престанал статусот на професор во работен однос по кој било основ,

- кога е именуван или избран на функција заради која не би можел да биде избран за член,

-кога Одборот констатира дека членот подолго од шест месеца не е во состојба да ги врши обврските,

- ако повеќе од три пати неоправдано отсуствува од седниците на Одборот,

-кога постои конфликт на интерес утврден со закон,

- поради нестручно и несовесно вршење на функцијата, или

- ако со правосилна одлука му е изречена мерка забрана за вршење професија, дејност или должност.

Одборот, за потребите на вршењето на својата работа формира стручни тела, кои се составени од стручни лица од соодветната област од листа на стручни лица.

Листата на стручни лица се формира од пријавени експерти кои ги исполнуваат условите на јавниот оглас кој го објавува Одборот на својата веб страна.

Одборот за својата работа доставува годишен извештај до Собранието на Република Македонија за усвојување, најдоцна до 30 април во тековната за претходната година. Содржината на извештајот треба да биде согласно водичот на Европската мрежа на агенции за обезбедување на квалитет во високото образование (ENQA)

Нето платата на членот на Одборот кој ја врши функцијата професионално во Одборот изнесува четири и половина просечни нето плати исплатени во Република Македонија во минатата година.

Надоместокот на членот на Одборот кој не ја врши функцијата професионално во Одборот изнесува две и половина просечни нето плати исплатени во Република Македонија во минатата година.

Платата на членот на Одборот кој е професионално ангажиран во Одборот, се исплаќа од Буџетот на министерството надлежно за работите на високото образование, а надоместокот на членот на Одборот кој не е професионално ангажиран во Одборот и на стручните тела на Одборот може да се исплаќа и од сопствените приходи на Одборот

Член 6

Во членот 71 став 1 по алинеа 8 сврзникот „и“ се заменува со запирка и се додаваат две нови алинеи, кои гласаат:

- „ - го реализира државниот испит за студенти,
- го спроведува стручниот дел од приемниот испит за студенти, странски државјани и “

Член 7

Во членот 94 зборовите „по правило трае од три до четири“ се заменуваат со зборовите „трае четири“ а зборовите „од 180 до“ се бришат.

Член 8

Членот 95 се менува и гласи:

„Академските универзитетски студии од вториот циклус траат две години и со нивното завршување се стекнуваат 120 ЕКТС кредити. Овие студии можат да траат и подолго доколку тоа е во согласност со меѓународно прифатените стандарди за даден профил.

Вкупниот број на кредити кои се стекнуваат на првиот и вториот циклус на академски универзитетските студии изнесува 360 ЕКТС кредити.

Лицето кое ги завршило студиите од ставот 1 на овој член со вкупно 360 ЕКТС кредити се стекнува со научен назив – магистер на науки, или со друг назив на студиите од членот 106 на овој закон.

Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, научниот назив по завршување на вториот циклус на студии е master of science“.

Член 9

Во член 95-а ставот 2 се менува и гласи:

„Право да биде ментор на студентите од втор циклус на студии има само наставник кој објавил најмалку шест труда во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт фактор кое е од соодветната област во базата на Web of Science и кој добил акредитација од Одборот за акредитација и евалуација во високото образование.“

Ставот 5 се брише.

Член 10

Во членот 96 во ставовите 6 и 10 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science,“

Ставот 12 се брише.

Член 11

Во член 104 ставот 2 се менува и гласи:

„На студиските програми од прв и втор циклус акредитација врши Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, а решение за почеток со работа

дава министерството надлежно за работите на високото образование. На студиските програми од трет циклус акредитација врши Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, а решение за почеток со работа дава Владата. Извештаите за акредитација и евалуација целосно се објавуваат на веб страната на Одборот. “

Ставот 4 се менува и гласи:

„За студиските програми од прв и втор циклус на приватните високообразовни установи решение за почеток со работа дава министерството надлежно за работите на високото образование, по претходна акредитација од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование. За студиските програми од трет циклус решение за почеток со работа дава Владата, по претходна акредитација од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование. Извештаите за акредитација и евалуација целосно се објавуваат на веб страната на Одборот. “

Член 12

Во членот 105 ставот 4 се менува и гласи:

„Студиските програми од втор циклус кои содржат 120 кредити и заедно со 240 кредити стекнати на првиот циклус на академски студии и траат две години, се вреднуваат како магистерски студии. “

Во ставот 5 бројот „180“ се менува со бројот „240“.

Во ставот 6 бројот „300“ се менува со бројот „360“.

Член 13

Членот 106-а се брише.

Член 14

Во член 108 ставот 2 се брише.

Во ставот 3 зборовите „или училишна матура во уметничко образование“ се бришат.

Ставот 14 се менува и гласи:

„Студентите странски државјани се запишуваат на студии на јавните и приватните високообразовни установи под исти услови како и државјаните на Република Македонија, по исклучок на условите утврдени во ставовите 1, 2 и 3 на овој член и доколку претходно имаат положено приемен испит. “

По ставот 14 се додаваат 13 нови ставови 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 и 27, кои гласат:

„Приемниот испит за студенти, странски државјани е составен од два дела и тоа: тест за проверка на јазичните вештини и стручен испит. Тестот за проверка на јазичните вештини се состои од прашања со кои се проверува нивото на познавање на јазикот на кој кандидатот ќе ја следи наставата, а кој не може да биде понизок од ниво „Б“, освен ако високообразовната установа не одредува повисок степен на познавање на јазикот на кој се изведува студиската програма.

Тестот за проверка на јазичните вештини го спроведува сертифицирана високообразовна установа согласно стандардите на Заедничката европска рамка за референтност на јазиците, поставена од Советот на Европа, по посебна програма утврдена од високообразовната установа, а по претходна согласност од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Трошоците за полагање на тестот за проверка на јазичните вештини се на товар на кандидатот.

Висината на средствата за полагање на тестот за проверка на јазичните вештини ја определува високообразовната установа, по претходна согласност на министерот надлежен за високото образование.

Стручниот дел од испитот го спроведува Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, во високообразовната установа во која се запишуваат студентите странски државјани и се состои од прашања од два предмети клучни за соодветната област.

Стручниот дел од испитот од став 15 на овој член се полага писмено по електронски пат, со одговарање на определен број на прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.

Прашањата на тестот зависно од тежината се вреднуваат со поени определени во тестот.

Прашањата содржани во тестовите за полагање на стручниот дел од испитот и нивните одговори, се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на приемниот испит.

Електронскиот систем од ставот 22 на овој член содржи база на прашања од областа на предмети за потребите на стручниот дел од испитот.

Во електронскиот систем е содржано и посочување на литература во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот и вториот дел од испитот.

Резултатите од полагањето на стручниот дел од испитот му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полагал испитот, веднаш по неговото завршување.

Студентите странски државјани кои ги стипендира Владата на Република Македонија кои студираат на универзитетите на кои наставата се изведува на англиски јазик, не полагаат приемен испит доколку доставуваат доказ/диплома за познавање на ниво Б1 од Европската јазична рамка, издадена од официјален европски тестатор, член на Здружението АЛТЕ на европски тестатори.

Студентите странски државјани кои сакаат да се запишат на студии на јавните и приватните високообразовни установи во Република Македонија, не го полагаат вториот дел на приемниот испит, односно тестот за проверка на јазичните вештини, ако ја следат настава на јазик на државата од која доаѓаат или претходното образование го завршиле на јазикот на кој се изведува студиската програма на високообразовната установа на која се запишуваат.

Член 15

По членот 108 се додава нов член 108-а кој гласи:

„Член 108-а

На денот на полагањето на стручниот дел од испитот, спроведувачот на испитот му дава на кандидатот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем од членот 108 став 22 од овој закон.

По одобрувањето на пристапот, кандидатот добива електронски тест од испитот, компјутерски генериран, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од членот 108 став 22 од овој закон и од базата од членот 108 став 23 од овој закон.

Стручниот дел од испитот содржат упатство за начинот на решавање на истиот, за кое спроведувачот дава појаснување, пред да започне полагањето на испитот.

Електронскиот систем за полагање на испитот не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронскиот тест од испитот, во една сесија за повеќе од еден кандидат.

Приемниот испит започнува со полагање на тестот за проверка на јазичните вештини, а потоа полагање на стручниот испит.

Тестот за проверка на јазичните вештини се полага во рок од 15 дена пред полагање на стручниот испит.

Приемниот испит се смета дека е положен, доколку кандидатот го положил и двата дела на испитот.

Доколку кандидатот не го положи тестот за проверка на јазичните вештини нема право да го полага стручниот испит.

Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени одделно во двата дела на испитот.

Приемниот испит се спроведува во два приемни рока и тоа на почетокот на месец јуни и на почетокот на месец септември.

На странските државјани им се ограничува или ускратува уписот ако станува збор за студии кои се однесуваат на воено или полициско образование или студии кои се од интерес за националната безбедност.

Посебните услови за начинот на изведување на приемен испит за студенти странски државјани на предлог на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование ги утврдува министерот надлежен за работите на високото образование.“

Член 16

Во член 110 по ставот 4 се додава нов став 5, кој гласи:

„На одлуката за бројот на студентите кои се запишуваат на студии од трет циклус на приватна високообразовна установа согласност дава Владата, на предлог на наставно-научниот совет, односно на наставничкиот совет, односно на советот на приватната научна установа.“

Ставот 5 станува став 6.

Член 17

Во член 110-а по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Високообразовните установи, двапати годишно, и тоа еднаш по запишување на студиите и еднаш на крајот на академската година, имаат обврска да достават список на запишани и дипломирани студенти во тековната академска година, по факултети и студиски програми до министерството надлежно за високото образование, Агенцијата за вработување на Република Македонија и Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија.“

Ставовите 3 и 4 стануваат ставови 4 и 5.

Член 18

Во член 113 во ставот 6 точката во крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите „со усна и писмена проверка“.

Член 19

Во член 120, по ставот 2, се додават два нови ставови 3 и 4, кои гласат:

„За издадените дипломи од страна на високообразовните установи во Република Македонија од нивното основање министерството надлежно за работите на високото образование води Регистар.

Формата, содржината и начинот на водење на Регистарот од став 3 на овој член го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.“

Член 20

Во член 121 по ставот 6 се додава нов став 7 кој гласи:

„Високообразовна дејност, како наставно-научен односно наставен кадар, може да врши и лице странски државјанин, под исти услови утврдени во член 125 од овој закон.“

Ставовите 7 и 8 стануваат ставови 8 и 9.

Член 21

Во член 125 во ставовите 1, 2, 3 и 4 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“.

Член 22

Во член 133 ставот 14 се менува и гласи:

„Лице избрано во наставно-научно звање или соработничко звање на кое му мирува работниот однос поради вршење на функција на избрано или именувано лице, може да изведува настава и да спроведува испити во деновите петок, сабота и недела, не може да биде ментор или член на комисија за оценка или одбрана на магистерски труд и докторска дисертација и не може да прима надоместок од високообразовната установа за извршена наставна, научно-истражувачка или применувачка дејност, освен членовите на Одборот од став 2 на член 70 од овој закон кои професионално ја извршуваат својата функција во Одборот.“

Член 23

Во член 136 во ставовите 1 и 2 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“.

Член 24

Во членот 146-а по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“.

Член 25

Во член 146-б во ставот 4 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“.

Член 26

Во член 157 по ставот 2 се додаваат четири нови ставови 3, 4, 5 и 6 кои гласат:

„Спроведување на постапка за еквиваленција и признавање на странска високообразовна квалификација не може да започне доколку барателот не достави доказ дека има положено државен испит на високообразовна установа во Република Македонија која изведува иста или слична студиска програма како програмата за која кандидатот бара признавање.

Ако во Република Македонија не се изведува студиска програма за која кандидатот бара признавање, тогаш кандидатот доставува доказ дека има положено државен испит на високообразовна установа во Република Македонија која реализира студиска програма од исто научно поле со студиската програма за која се бара признавање.

Определувањето на високообразовната установа од ставовите 3 и 4 на овој член го врши министерството надлежно за признавање на странски високообразовни квалификации на предлог на стручната комисија од член 159 од овој закон.

По исклучок од став 3 на овој член, при еквиваленција и признавање на странската високообразовна квалификација за прв и втор циклус стекнати во некоја од земјите на ОЕЦД, не се бара доказ за положен државен испит во Република Македонија.“

Член 27

Во член 158 по ставот 1 се додаваат три нови ставови 2, 3 и 4, кои гласат:

„За еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации министерството надлежно за високо образование води регистар кој се објавува на неговата веб-страницата.

Министерот надлежен за високото образование, најмалку еднаш во текот на календарска година, формира комисија составена од три члена, која врши ревизија на постапката на еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации, на одреден број на предмети, по случаен избор.

Формата и содржината на регистарот од став 2 на овој член ја пропишува министерот надлежен за високото образование.

Член 28

По членот 167-б се додаваат два нови члена 167-в и 167-г, кои гласат:

„Член 167-в

Глоба во износ од 5000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на член на рецензиона комисија ако не постапи согласно член 132 став 7 од Законот за високо образование, односно при избор на кандидат во наставно-научно звање бидејќи предложен кандидат кој не ги исполнува условите согласно одредбите од Законот за високо образование или не бидејќи предложен кандидат кој ги исполнува условите за избор во звање.

Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече на претседателот и членовите на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование ако не постапат согласно член 70 став 7 од овој закон, односно не достават годишен извештај за своето работење.

Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече на претседателот и членовите на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование ако не постапат согласно член 104 ставови 2 и 4 од овој закон, односно не ги објават извештаите за акредитација и евалуација на студиските програми.

Глоба во износ од 15000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече на високообразовната установа ако запише ученик кој е без положена државна матура (член 108 став 1).

Глоба во износ од 10000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице на високообразовната установа за прекршокот од став 4 на овој член.”

„Член 167-г

Глоба во износ од 10.000 до 30.000 евра во денарска противвредност и мерка забрана за вршење на високообразовна дејност ќе и се изрече на високообразовната установа која ќе издаде диплома за завршено високо образование на студент кој не положил државен испит или доколку на студентот му дозволи полагање на испити од трета година без претходно да го има положено државниот испит кој се полага по завршувањето на втората студиска година (член 69-а).“

Член 29

По членот 168-а се додава нов член 168-б, кој гласи:

“Издавање на диплома без положен државен испит

Член 168-б

Одговорното лице на високообразовната установа, кое ќе постапи спротивно на овој закон, односно ќе издаде диплома за завршено високо образование на студент кој не положил државен испит или доколку на студентот му дозволи полагање на испити од трета година без претходно да го има положено државниот испит кој се полага по завршувањето на втората студиска година, ќе се казни со затвор од 1 до 3 години (член 69-а)”

Член 30

Студентите запишани според студиските програми до денот на влегувањето во сила на овој закон можат да ги завршат студиите под услови кои важеле при уписот, но најдоцна во рокот определен за завршување на студиската програма продолжен за две години за студиите за прв циклус, односно за една година за студиите за втор и трет циклус.

Член 31

Одредбата од член 4 на овој закон ќе започне да се применува од академската 2016/2017 година за студентите кои се запишани на прв циклус на студии, односно од академската 2017/2018 година за студентите кои ќе се запишат на втор циклус на студии .

Член 32

Одредбите од член 14 и 15 на овој закон ќе започнат да се применуваат од академската 2015/2016 година.

Член 33

Единствениот електронски систем за полагање на приемниот испит од став 22 на член 14 на овој закон ќе се воспостави најдоцна во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Бројот на прашањата во базата од ставот 14 став 22 од овој закон се зголемува за 10% годишно, почнувајќи од академската 2017/2018 година.

Член 34

Високообразовните установи во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон имаат обрска до министерството надлежено за работите на високото образование да ги достават податоците потребни за регистарот од член 19 став 1 на овој закон.

Член 35

Студентите кои се стекнале со звања пред влегувањето во сила на овој закон, истите ги задржуваат.

Член 36

Учениците кои се стекнале со средно образование пред воведувањето на државна матура, училишна матура и завршен испит можат да конкурираат за упис на високообразовна установа.

Член 37

Одредбите од член 26 став 1 од овој закон ќе започнат да се применуваат по една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 38

Одредбите од членовите 95, 96, 125 и 136 од Законот за високото образование кои се однесуваат на објавување на трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации се применуваат до 31 декември 2017 година, а од 1 јануари 2018 година се применуваат само одредбите кои се однесуваат на објавување трудови во научни списанија со импакт фактор кои се од соодветната област во базата на Web of Science.

Член 39

Членовите на Одборот, започнувајќи од 1 јануари 2018 година, треба да имаат објавено најмалку три труда во последните пет години во списание со импакт фактор кое е од соодветната област во базата на Web of Science.

Член 40

Најдоцна во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон се конституира Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

До конституирање на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование продолжува со работа Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Конститутивната седница на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование ја свикнува министерот надлежен за работите на високото образование.

Член 41

Со влегување во сила на овој закон, основање и вршењето на дејноста на високообразовните установи за образование на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование се врши согласно Законот за високообразовните установи за образование на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование.

Член 42

Признавањето на странски високообразовни квалификации за вршење на дејноста на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование се врши согласно Законот за високообразовните установи за образование на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование.

Член 43

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 44

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Со членот 1 во членот 28 по ставот 3 од Законот за високото образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 35/2008; 103/2008; 26/2009; 83/2009; 99/2009; 115/2010; 17/2011; 51/2011; 123/2012; 15/2013; 24/2013; 41/2014; 116/2014 и 130/2014) во натамошниот текст: „Законот за високото образование“, се додаваат дванови ставови 4 и 5 и со кои е пропишано дека студиски програми од трет циклус на студии можат да организираат само универзитетите кои се меѓу првите пет рангирани универзитети и високообразовни установи во состав на универзитетите (факултети и уметнички академии), запишани во регистарот на високообразовни установи во државата.

Со членот 2 во член 53 по ставот 7 од Законот за високото образование, се додава нов став 8, според кој се дава можност ректор да биде и лице странски државјанин, под истите услови утврдени со Законот за високото образование.

Со членот 3 во членот 65 по ставот 1 од Законот за високото образование се додава нов став 2, според кој се дава можност декан односно директор да биде лице странски државјанин, под истите услови утврдени со Законот за високото образование.

Со членот 4 по членот 69 од Законот за високото образование, се додава нов член 69-а со кој се уредува државниот испит, начинот на полагање, критериумите во однос на просоитите и опремата наменети за негово полагање, а има за цел да се изврши проверка на стручната оспособеност на студентите за самостојна примена на стекнатите знаења, способности и вештини пропишани во самата студиска програма, во текот на студирањето и на крајот на завршната година се изведува и државен испит за студенти запишани на прв, односно втор циклус на студии.

Со членот 5 се менува членот 70 од Законот за високото со кој се уредува составот на членови на одборот за акредитација и евалуација на високото образование, работењето, надлежностите и мандатот на Одборот.

Со членот 6 во членот 71 став 1 од Законот за високото образование се додаваат две нови алинеи со кој се задолжува одборот за акредитација и евалуација на високото образование да го реализира државниот испит, како и и да го спорведува приемниот испит за студентите.

Со членот 7 членот 94 од Законот за високото образование се менува, а согласно истиот првиот циклус на универзитетски студии трае четири години и се стекнуваат 240 ЕКТС кредити, односно се укинува можноста првиот циклус да трае три години, а со негово завршување студентите да се стекнат со 180 ЕКТС кредити.

Со членот 8 членот 95 од Законот за високото образование се менува, а согласно истиот академските универзитетски студии од вториот циклус траат две години и со нивното завршување се стекнуваат 120 ЕКТС кредити, односно се укинува можноста вториот циклус да трае една година и со неговото завршување студентите да се стекнат со 60 ЕКТС кредити.

Со членот 9 во членот 95-а од Законот за високото образование ставот 5 се менува, а измената се однесува на бројот на објавени трудови во меѓународно научни списанија кои е потребно да ги имаат наставниците ментори на студенти запишани на втор циклус на универзитетски студии.

Со членот 10 во членот 96 од Законот за високото образование во ставот 6 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“, а ставот 12 во кој стои дека минимум критериуми за ментор на магистерски и докторски трудови, кои треба да ги исполнува лице се утврдени во одредбите на Уредбата за нормативите и стандардите за основање на високообразовна установа и вршење високообразовна дејност, се брише.

Со членот 11 во членот 104 од Законот за високото образование ставот 2 се изменува во поглед на тоа кој дава решение за почеток со работа на студиските програми од трет циклус, т.е. наместо министерството надлежно за работите на високото образование, решението ќе го дава Владата на република Македонија. Ставот

4 се менува, односно горенаведеното ќе важи и за приватните високообразовни установи.

Со членот 12 во членот 105 од Законот за високото образование ставот 4 се менува, односно студиските програми од втор циклус кои содржат 120 кредити и заедно со 240 кредити стекнати на првиот циклус на академски студии и траат две години, се вреднуваат како магистерски студии.

Со членот 13 во ставот 6 бројот „180“ се менува со бројот „240“.

Со членот 14 во членот 108 од Законот за високото образование ставот 2 се брише, ставот 3 се менува и ставот 14 се менува, а промената се однесува на задолжителното полагање на приемен испит и на странските државјани кои се запишуваат на јавните или приватните високообразовни установи. Исто така се ускратува можноста истите да бидат одбиени доколку станува збор за студии кои се однесуваат на воено или полициско образование или студии кои се од интерес за националната безбедност. По ставот 14 се додаваат 13 нови ставови 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 и 27, а се однесуваат на приемниот испит за студентите странските државјани и тестот за проверка на јазичните вештини и начинот на покривање на трошоците за негово полагање.

Со членот 15 по членот 108 од Законот за високото образование се додава нов член 108-а, со кој се регулира начинот и постапката за изведување на приемен испит за студенти странски државјани.

Со членот 16 во членот 110 од Законот за високото образование по ставот 4 се додава нов став 5 со кој на одлуката за бројот на студентите кои се запишуваат на студии од трет циклус на приватна високообразовна установа согласност дава Владата, на предлог на ректорска управа на универзитет, односно на предлог на совет на приватната научна установа.

Со членот 17 во членот 110-а од Законот за високото образование по ставот 2 се додава нов став 3 со кој се уредува дека високообразовните установи, двапати годишно, и тоа еднаш по запишување на студиите и еднаш на крајот на академската година, имаат обврска да достават список на запишани и дипломирани студенти во тековната академска година, по факултети и студиски програми до министерството надлежно за високото образование, Агенцијата за вработување на Република Македонија и Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Македонија.

Со членот 18 во членот 113 став 6 од Законот за високото образование точката во крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите „ со усна и писмена проверка.

Со членот 19 во членот 120 од Законот за високото образование по ставот 2 се додаваат два нови ставови 3 и 4 кои се однесуваат на задолжителното водење на регистар за издадените дипломи од страна на високообразовните установи во Република Македонија од нивното основање, а формата, содржината и начинот на водење на регистарот го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

Со членот 20 во членот 121 од Законот за високото образование по ставот 6 се додава нов став 7, со кој се дава можност високообразовна дејност, како наставно-научен односно наставен кадар, да врши и лице, странски државјанин.

Со членот 21 во членот 125 став 1, 2, 3 и 4 од Законот за високото образование, по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“.

Со членот 22 се уредува начинот на вршење на високообразовна дејност на избрани или именувани лица.

Со членот 23 во членот 136 ставови 1 и 2 од Законот за високото образование, по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“

Со членот 24 во членот 146-а од Законот за високото образование, по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“.

Со членот 25 во членот 146-б од Законот за високото образование, во став 4 по зборовите „импакт фактор“ се додаваат зборовите „кои се од соодветната област во базата на Web of Science“.

Со членот 26 во членот 157 од Законот за високото образование по ставот 2 се додаваат четири нови ставови, со кои спроведувањето на постапката за еквиваленција

и признавање на странска високообразовна квалификација не може да започне доколку барателот не достави доказ од соодветниот факултет или најблиску до соодветниот факултет во Република Македонија дека го положил државниот испит од член 69-а од Законот за високото образование. При еквиваленција и признавање на странската високообразовна квалификација стекнати во некоја од земјите на ОЕЦД не се бара доказ за положен државен испит во Република Македонија.

Со членот 27 во членот 158 од Законот за високото образование по ставот 1 се додаваат 3 нови ставови , а се однесуваат на еквиваленцијата и признавањето на странските високообразовни квалификации за кои се води регистар кој се објавува на веб страницата на министерството надлежно за високо образование. Исто така се задолжува министерот надлежен за високото образование, најмалку еднаш во текот на календарска година да формира комисија за ревизија на постапката на еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации, на одреден број на предмети, по случаен избор.

Со членот 28 по членот 167-б од Законот за високото образование се додаваат два нови члена 167-в и 167-г, со кои се пропишуваат глоби.

Со членот 29 се воведува казнена одредба со која по членот 168-а се додава нов член 168-б, кој уредува дека одговорното лице во високообразовната установа кое ќе издаде диплома за завршено високо образование на студент кој не положил државен испит ќе се казни со затвор од една до три години.

Членови 30,31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 и 39 се преодни одредби.

Со членот 40 е уреден рокот во кој ќе се конституира Одборот за акредитација и евалуација на високото образование

Со членот 41 е уредено дека основање и вршењето на дејноста на високообразовните установи за образование на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование ќе се врши согласно Законот за високообразовните установи за образование на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование

Со членот 42 е уредено дека признавањето на странски високообразовни квалификации за вршење на дејноста на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование ќе се врши согласно Законот за високообразовните установи за образование на наставници во предучилишно воспитание, основното и средното образование

Со членот 43 се уредува рокот за донесувањето на подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон.

Со членот 44 се регулира влегувањето во сила на овој закон и отпочнувањето со примена на дел од одредбите.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Со оглед на тоа што со овој закон се врши изменување и дополнување на членови во Законот за високото образование, решенијата содржани во одредбите се меѓусебно поврзани и чинат една правна целина.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Целта на предлог законот е да се обезбеди зголемување на квалитетот на високото образование.

**ОБРАЗЕЦ ЗА ПРОЦЕНКА НА ФИСКАЛНИТЕ ИМПЛИКАЦИИ НА ПРЕДЛОГ ПРОПИСИТЕ И
ОПШТИТЕ АКТИ ДОСТАВЕНИ
ДО ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА НИВНО УСВОЈУВАЊЕ**

1. Назив на Предлог- Предлог Закон за изменување и дополнување на Законот за високото образование	2. Министерство / орган на државна управа: Министерство за образование и наука			
3. Цел на предлогот: Информирање	4. Вид на предлог: Информација			
5. Контакт лице и звање: Милка Масникоса Помошник раководител на сектор за нормативно-правни работи	Контакт тел./факс или е-пошта: тел. 075 317 978, milka.masnikosa@mon.gov.mk			
6. Активност:				
7. Вид на барање:	☐ Регулатива во врска со ЕУ ☒ Друга нова регулатива	☐ Нова Спогодба ☐ Зголемување / намалување на постоечка програма	☐ Прераспределба (на средства) помеѓу две програми ☐ Спојување на две или повеќе програми	
8. Цел на барањето / предложената активност:				
9. Врска со владината програма:				
10. Фискални импликации: A. Вкупни трошоци за предлогот Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно B. Одобрени средства за предлогот Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно C. Промена (разлика) од одобрените средства (B-A) Плати Стоки и услуги Капитал Трансфери Вкупно D. Расположиви средства од прелевање (од други активности или програми во органот) Плати Стоки и услуги	(илјади денари) 2014 2015 2016 2017 година			
	0	0	0	0
	0	0	0	0
	0	0	0	0
	0	0	0	0

Капитал				
Трансфери				
Вкупно				
Е. Нето импликации на средствата на органот (Ц-Д)				
Плати				
Стоки и услуги	0	0	0	0
Капитал				
Трансфери				
Вкупно				
Ф. Зголемување / намалување на приходите	0	0	0	0
Г. Дополнителни извори на финансирање или споделување на трошоците	0	0	0	0
Извор:				
11. Нето зголемување на бројот на вработени во врска со предлогот	0	0	0	0
12. Какви гаранции, заеми или други вистински или можни обврски ќе произлезат за Владата (а кои не се наведени во точка 11 А до 11 Г)				
13. Ако ова претставува барање за дополнителни средства во тековната фискална година или н надвир од нормалниот циклус на подготвување на буџетот, дајте образложение.				
14. Дата на завршување на проценката				
15. Дата на поднесување на анализата до Министерството за финансии за добивање мислење:				
16. Дата на добивање на одговор од Министерството за финансии:				
17. Измени побарани од Министерството за финансии:				
18. Одговор на министерството-предлагач:				
19. Одговор од Министерството за финансии:				
20. Дали мислењето на Министерството за финансии е дадено во прилог:				
21. Одобрено:2014 год.				

Abdilaqim Ademi

Министер за образование и наука

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ
КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ ИЛИ ДОПОЛНУВААТ

Услови за основање на универзитет

Член 28

Универзитетот може да се основа ако согласно со условите утврдени во членот 27 од овој закон во својот состав има најмалку пет акредитирани единици од кои најмалку три се факултети.

За основање на универзитет треба да бидат исполнети условите за изведување на студиски програми најмалку на првиот и вториот циклус на високо образование, а за самостојна високообразовна установа најмалку за прв циклус на високо образование.

За исполнетоста на условите за изведување на студиски програми од трет циклус се одлучува по добивањето на решението за акредитација на универзитетот, решението за почеток со работа и завршувањето на најмалку една генерација студенти од прв и втор циклус на студии.

Ректор

Член 53

Ректорот е раководен орган.

Ректорот го претставува и застапува универзитетот во земјата и странство.

Ректорот се избира од редовните професори и од научните советници за време од четири години, со право уште на еден избор. Ректорот се избира на начин и под условите утврдени со статутот на универзитетот.

Ректорот ја врши својата должност професионално и своите права од работен однос ги остварува според договор склучен со сенатот. Со договорот се уредува и обемот на неговиот ангажман на наставник кај единицата од која е избран, кој не може да биде повеќе од 30% од работното време.

Универзитетот има еден или повеќе проректори кои се избираат од редот на лицата избрани во наставно-научни и научни звања од единиците на универзитетот. Проректорите се избираат на предлог на ректорот, на начин и по постапка утврдена со статутот на универзитетот.

Вршењето на должноста ректор и проректор е неспојливо со вршењето на друга државна функција или функција во политичка партија.

Ректорот не мора да биде од редот на вработените на универзитетот. Начинот на изборот и разрешување на ректорот поблиску се уредува со статутот на универзитетот.

Избор и разрешување на декан, односно директор

Член 65

Деканот, односно директорот се избира од редот на редовните и вонредните професори на единицата на универзитетот, односно на самостојната високообразовна установа, а доколку нема редовни и вонредни професори и од редот на доцентите за време од четири години, со право на уште еден избор, под условите утврдени со статутот на универзитетот, односно самостојната високообразовна установа.

Факултетот, односно високата стручна школа може да има еден или повеќе продекани, односно заменик на директор, кои ги предлага деканот, односно директорот.

Ако наставно-научниот, односно наставничкиот совет не го прифати извештајот за работата на деканот, односно на директорот, се поведува постапка за негово разрешување.

Начинот на избор и разрешување на деканот и продеканите, односно на директорот и на заменикот на директорот, поблиску се уредуваат со правилникот на единицата, во согласност со статутот на универзитетот.

Систем на обезбедување и оценување на квалитетот на високото образование

Член 69

Системот на обезбедување и оценување на квалитетот на високото образование опфаќа:

- одобрување, потврдување и признавање на високообразовна установа и на студиски програми, за вршење на високообразовна дејност согласно со овој закон, што се остварува преку акредитација (во натамошниот текст: акредитација),
- процена на квалитетот на вршењето на високообразовната дејност, управувањето, финансирањето, академските и други активности и нејзините приоритети, што се остварува преку системот на евалуација (во натамошниот текст: евалуација) и
- други активности и механизми преку кои се развива и одржува квалитетот на високото образование утврдени со закон и актите на телата што го оценуваат квалитетот на високото образование.

Евалуацијата се врши преку евалуациони методи како надворешна евалуација, самоевалуација, како и преку системот на оценување на квалитетот на академскиот кадар.

При вршењето на надворешната евалуација заради обезбедување на воедначен квалитет на високото образование на единствениот европски простор за високо образование, се применуваат прифатените постапки и стандарди и водичот (насоките) кои се применуваат од Европската асоцијација за евалуација во високото образование (ENQA) и од други институции, организации и асоцијации кои ги воспоставуваат и применуваат европските стандарди и упатства за евалуација за вршење на надворешна евалуација, како и услугите на признати меѓународни организации и асоцијации кои вршат обезбедување на квалитетот на високото образование.

Надворешната евалуација, по правило, ја вршат комисији по одделни подрачја и области составени од најмалку три професори од меѓународно признати универзитети во звања еквивалентни на звањата вонреден професор и редовен професор и со најмалку тригодишно искуство во вршење на надворешна евалуација. Еден од членовите на комисијата е претседател на комисијата.

Комисиите од ставот 4 на овој член ги формира Одборот.

Надворешната евалуација се врши под критериуми утврдени со упатство за начинот на обезбедување и оценување на квалитетот на високообразовните установи и на академскиот кадар во Република Македонија, кое го донесува министерот надлежен за работите на високото образование.

Резултатите од евалуацијата на квалитетот на високото образование се содржани во извештаи кои се достапни на јавноста.

Состав и избор на Одборот

Член 70

Одборот е составен од 23 члена од кои девет од редот на професорите избрани од Интеруниверзитетската конференција, соодветно на застапеноста на универзитетите според нивното учество во вкупниот број на прв пат запишани студенти во студиска година, два члена од Македонската академија на науките и уметностите, еден претставник на најрепрезентативното тело на работодавачите, два члена од интеруниверзитетскиот парламент на студентите и девет члена именувани од Владата на Република Македонија, од кои најмалку шест члена се од редот на професорите на високообразовните установи.

Членови на Одборот не можат да бидат лица избрани за ректор и проректор на универзитет, декан на факултет, односно директор на висока стручна школа и директор на научна установа која изведува високообразовна дејност.

Член на Одборот за акредитација и евалуација може да биде само лице кое исполнува услови за ментор на докторски труд.

Членовите на Одборот се избираат за период од четири години. Едно лице не може да биде избрано повеќе од двапати едноподруго.

Членовите на Одборот се независни и самостојни во својата работа и не можат да бидат отповикани пред истекот на времето за кое се избрани, освен кога на член на Одборот му престанал статусот на професор во работен однос по кој било основ, кога е именуван или избран на функција заради која не би можел да биде избран за член, кога Одборот констатира дека членот подолго од шест месеца не е во состојба да ги врши обврските и кога постои конфликт на интерес утврден со закон.

Конститутивната седница на Одборот ја свикува министерот надлежен за работите на високото образование.

Претседателот на Одборот,, го претставува и застапува Одборот.

Надлежности на Одборот

Член 71

Одборот е самостоен во својата работа и одлучува во рамките на својата надлежност врз основа на принципот на стручност и компетентност.

Одборот во рамките на своите права и обврски:

- утврдува дали со проектот за основање на високообразовна установа и поднесената документација се исполнети условите за вршење на високообразовна дејност,
- одлучува за акредитација на научна установа која сака да врши високообразовна дејност на студии од втор и трет циклус на студии,
- утврдува дали високообразовната установа ги исполнува условите за организирање на студии за нови студиски програми и го утврдува капацитетот за студирање на високообразовната установа,
- дава акредитација на студиски програми,
- најмногу на секои пет години го следи и оценува квалитетот на вршењето на високообразовната дејност, научноистражувачката, уметничката и стручната работа, на академскиот кадар и на студиските програми на високообразовните установи и врз основа на оценката ја продолжува или одзема акредитацијата,
- врз основа на извештаите од надворешната евалуација на високообразовните установи, ја следи исполнетоста на условите на високообразовните установи на кои им е дадена акредитација и одобрение за почеток со работа и врз основа на тоа може да ја одземе акредитацијата,
- води евиденција за акредитираните високообразовни установи и за други акредитации,

- дава препораки потребни за подобрување на нормативите и стандардите за вршење на високообразовна дејност и
- врши други работи утврдени со овој закон.

Одборот објавува извештај за резултатите од надворешната евалуацијата кој го доставува до Владата на Република Македонија, министерството надлежно за работите на високото образование и до високообразовната установа над која е извршена евалуација.

Одборот го информира министерот надлежен за работите на високото образование за одобрените и одземените акредитации и за резултатите од евалуацијата.

Прв циклус на универзитетски студии

Член 94

Првиот циклус на универзитетските студии, по правило трае од три до четири години и со неговото завршување стекнуваат од 180 до 240 ЕКТС кредити. Овие студии ги оспособуваат студентите за влез во вториот циклус на универзитетски студии и им се дава можност за вработување на одредени стручни работни места.

Лицето кое ги завршило студиите од ставот 1 на овој член се стекнува со диплома со додавка на соодветната струка, ако со закон поинаку не е уредено.

Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, академскиот назив по завршување на првиот циклус на студии е *baccalaureus*, односно *baccalaurea*.

Втор циклус на универзитетски студии

Член 95

Академските универзитетски студии од вториот циклус траат една до две години и со нивното завршување стекнуваат од 60 до 120 ЕКТС кредити. Овие студии можат да траат и подолго доколку тоа е во согласност со меѓународно прифатените стандарди за даден профил.

Вкупниот број на кредити кои се стекнуваат на првиот и вториот циклус на универзитетските студии изнесува 300 ЕКТС кредити.

Лицето кое ги завршило студиите од ставот 1 на овој член со вкупно 300 ЕКТС кредити се стекнува со научен назив - магистер, или со друг назив на студиите од членот 106 на овој закон.

Во меѓународниот промет и дипломата на англиски јазик, научниот назив позавршување на вториот циклус на студии е *master*.

Член 95-а

Еден наставник истовремено може да биде ментор на најмногу 12 кандидати годишно кои изработуваат магистерски трудови.

Право да биде ментор на магистерски труд има само наставник кој објавил најмалку шест труда во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт фактор и кој добил акредитација од Одборот за акредитација и евалуација во високото образование.

Одборот за акредитација и евалуација во високото образование води регистар на ментори на магистерски и докторски трудови, кој се ажурира на секои три месеци.

Содржината, формата и начинот на водење на регистарот од ставот 3 на овој член ги пропишува министерот со подзаконски акт.

Менторите на студентите од втор циклус на студии е потребно да имаат објавено трудови во следниве библиографски списанија со индексирани трудови: Ebsco, Emerald, Scopus и Thomson Reuters.

Трет циклус на универзитетски студии - докторски студии

Член 96

Докторските студии траат, по правило, три години и носат 180 ЕКТС кредити. Со јавната одбрана на докторскиот труд стекнува научен назив доктор на науки (dr.sc) односно доктор по уметности (dr.art).

Докторските студии можат да се запишат по завршувањето на вториот циклус на академски студии.

Универзитетот може да организира студии од трет циклус во траење помалку од три години, со кои се стекнува звањето специјалист по одредено подрачје (spes.). Називот специјалист т.е. неговата кратенка се додава на академскиот назив стекнат од вториот циклус на универзитетски студии.

Универзитетот може да утврди дека со завршувањето на специјалистички студии се стекнува поинакво звање од звањето пропишано во ставот 3 на овој член, во случај кога за одредено стручно подрачје со посебен закон е пропишано специјалистичко усовршување.

Универзитетот со општ акт го уредува стекнувањето на ЕКТС кредити на докторските студии и ги пропишува ЕКТС кредити потребни за пријава на докторски труд.

На високообразовните установи кои изведуваат студиски програми од трет циклус на универзитетски - докторски студии, менторот на докторскиот труд треба да има најмалку шест објавени рецензирани научноистражувачки трудови во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации од кои најмалку два во меѓународни списанија со импакт фактор, во дадено поле, во последните пет години.

Орган што ги донесува студиските програми

Член 104

Студиските програми од прв, втор и трет циклус и студиските програми за усовршување ги усвојува сенатот на универзитетот на предлог на наставно- научниот совет, односно наставничкиот совет на единица на универзитетот, односно наставничкиот совет на самостојната висока стручна школа.

На студиските програми од прв, втор и трет циклус акредитација врши Одборот за акредитација и евалуација на високото образование, а решение за почеток со работа дава министерството надлежно за работите на високото образование.

На студиските програми од прв, втор и трет циклус, кои се финансираат од Буџетот на Република Македонија согласност дава Владата на Република Македонија по претходно мислење на Советот.

На студиските програми од прв, втор и трет циклус на приватните високообразовни установи, согласност, како и решение за почеток со работа дава министерството надлежно за работите на високото образование, по претходна акредитација од Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Универзитетот, односно самостојната високообразовна установа студиските програми јавно ги објавува најдоцна до објавувањето на конкурсот за упис на студенти.

Задолжителните компоненти на студиските програми се менуваат по истата постапка по која и се прифаќаат.

Јавните високообразовни установи можат да остваруваат акредитирани студиски програми кои не се финансираат од Буџетот на Република Македонија.

Вреднување на студиски програми со кредити по ЕКТС

Член 105

Студиските програми се вреднуваат со кредити по ЕКТС. Секоја година на студиската програма содржи 60 кредити.

Студиските програми од прв циклус кои содржат од 180 до 240 кредити и траат три до четири години според видот на програмата се вреднуваат како стручни или како академски студиски програми.

Студиските програми на втор циклус кои содржат 60 кредити и заедно со 180 кредити стекнати на првиот циклус на додипломски академски студии и траат една година се вреднуваат како специјалистички студии.

Студиските програми од втор циклус кои содржат 120 кредити и заедно со 180 кредити стекнати на првиот циклус на академски студии и траат две години, односно кои содржат 60 кредити и заедно со 240 кредити стекнати на првиот степен на академски студии и траат една година, се вреднуваат како магистерски студии.

Студиските програми од втор циклус кои се организираат како континуирани (единствени) студии и содржат 60 плус 60 кредити и заедно со 180 кредити стекнати на првиот циклус на академски студии и траат две години, можат да се вреднуваат по завршувањето на првата година како специјалистички студии, а по завршувањето на втората година како магистерски студии.

Студиските програми од трет циклус кои можат да содржат 180 кредити или да бидат вреднувани соодветно на карактерот на студиите од трет степен и заедно со 300 кредити стекнати на вториот циклус на магистерски студии и траат три години се вреднуваат како докторски студии.

Студиските програми за усовршување, после завршувањето на првиот или втор циклус на студии содржат најмалку 10, а најмногу 60 кредити.

Член 106-а

Студиските програми за правни студии од прв циклус (додипломски правни студии) траат три години, односно шест семестри, содржат најмалку 180 кредити и со нив се стекнува стручниот назив „правник“.

Студиските програми за стручни правни студии од втор циклус кои содржат најмалку 60 кредити (дипломски правни студии), траат една година (два семестра) и со нивното завршување, заедно со првиот циклус, по вкупно стекнатите 240 кредити и одбрана на завршен дипломски труд, се стекнува стручниот назив „дипломиран правник“.

Студиските програми за стручни правни студии од втор циклус кои содржат 120 кредити (последипломски стручни студии) траат две години (четири семестри) и со нивното завршување заедно со првиот циклус, по вкупно стекнатите 300 кредити и одбрана на стручен магистерски труд со нив се стекнува стручниот назив „магистер по право“.

Студиските програми за академски студии по правни науки со 90 кредити (последипломски научни студии) траат две години и со нивното завршување и одбрана на магистерски труд со нив се стекнува називот „магистер по правни науки“.

Обврската од членот 99 став 3 од овој закон за соодносот на задолжителните и изборните наставни предмети не се однесува на студиските програми за правни студии.

Услови и начин на запишување на студии

Член 108

На прв циклус универзитетски и стручни студии може да се запише лице кое положило државна матура или меѓународна матура.

Ако на конкурсот за запишување студенти на прв циклус универзитетски и стручни студии во првиот уписан рок не се јави доволен број кандидати кои ги исполнуваат условите од ставот 1 на овој член, право на упис на прв циклус студии можат да имаат и лицата кои положиле училишна матура во гимназиско образование или завршен испит по завршено соодветно стручно средно образование со четиригодишно траење.

На прв циклус универзитетски студии од областа на уметностите може да се запише лице кое положило државна матура, меѓународна матура или училишна матура во уметничко образование.

Запишувањето на студии се врши врз основа на јавен конкурс кој го објавува универзитетот, односно самостојната високообразовна установа кој ги реализира студиите најмалку пет месеца пред започнувањето на наставата. Конкурсот за успех содржи: име на високообразовната установа и негова адреса, назив на студиската програма, место на изведување на студиската програма, времетраење на студиите, услови за упис, предвиден број на слободни места за запишување, постапки и рокови за пријавување и за изведување на уписот.

Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа ја утврдува постапката за селекција на кандидатите за упис на начин кој гарантира рамноправност на сите кандидати без оглед на раса, боја на кожа, пол, јазик, вера, политичко или друго уверување, етничко, национално или социјално потекло, имот, раѓање, општествена положба, инвалидност, сексуална ориентација и возраст.

Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа ги утврдува критериумите врз основа на кои се врши селекцијата и изборот на кандидатите за упис.

За јавна високообразовна установа конкурсот го објавува универзитетот на начин определен со статут и по претходна согласност на Владата на Република Македонија.

За приватна високообразовна установа конкурсот го објавува високообразовната установа на начинот утврден со нејзиниот статут.

Универзитетот, односно самостојната висока стручна школа одлучува кои наставни програми за средно образование се соодветни за упис на одделни академски или стручни студии.

По исклучок, под услови кои ги утврдува високообразовната установа на студии можат да се запишат и лица без претходно завршено соодветно образование, ако станува збор за исклучително надарени лица за кои може да се очекува дека и без завршено претходно образование успешно ќе ги завршат студиите.

На студиски програми од втор циклус на универзитетски студии може да се запише лице кое завршило соодветни студиски програми од прв циклус. Универзитетот и неговите единици утврдуваат кои студии се соодветни за упис на одделни студиски програми од втор циклус, како и условите за упис на кандидатите кои имаат завршено други студиски програми.

Лицето кое завршило стручни студии може да се запише на академски студиски програми од втор циклус ако тоа е предвидено со акт на универзитетот и неговите единици кои ги спроведуваат тие студии, односно самостојната висока стручна школа при што, за запишување може да се пропише полагање на диференцијални испити.

На докторски студии може да се запише лице кое завршило соодветни студии од втор циклус. Универзитетот може да постави и други услови за упис на докторски студии.

Странските државјани се запишуваат на студии под исти услови како и државјаните на Република Македонија, освен под условите утврдени во ставовите 1, 2 и 3 на овој член, но може, во согласност со одлуките на надлежните државни органи или високообразовната установа, од нив да се бара плаќање на дел или полна цена за студиите. На странските државјани може да им се ограничи или ускрати уписот ако станува збор за студии кои се однесуваат на воено или полициско образование или студии кои се од интерес за националната безбедност.

Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат

Член 110

Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат на јавни високообразовни установи, чие образование се финансира од Буџетот на Република Македонија, на предлог на јавен универзитет и по претходно мислење на Советот, донесува Владата на Република Македонија.

Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат на јавни високообразовни установи надвор од бројот утврден во ставот 1 на овој член, донесува универзитетот, под условите утврдени во овој закон по претходна согласност од Владата на Република Македонија.

Вкупниот број на студентите кои можат да се запишат на високообразовните установи според ставовите 1 и 2 на овој член се определува според капацитетот утврден со решението за акредитација на високообразовната установа.

Одлука за бројот на студентите кои се запишуваат на приватна високообразовна установа, на предлог на наставно-научниот совет, односно наставничкиот совет, донесува органот на управување на приватна високообразовна установа, под услови утврдени со овој закон. Бројот на студентите не може да биде поголем од бројот утврден според капацитетот со решение за акредитација на високообразовната установа.

Владата на Република Македонија донесува одлука и за дополнителните квоти за запишување на студенти припадници на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија.

Член 110-а

Владата на Република Македонија со одлука го утврдува бројот на квоти на студенти ослободени од плаќање на уписнина на докторски и магистерски студии и специјализации кои се доделуваат на годишно ниво врз основ на Националната програма за високо образование и научноистражувачка дејност.

Владата на Република Македонија со одлука го утврдува бројот на квоти за запишани студенти по студиски програми, како и бројот на студенти кои ќе бидат ослободени од плаќање на уписнина во рамки на државните квоти.

Обврската за исплата на уписнината на студентите од ставот 2 на овој член во рамките на државните квоти останува на факултетите.

Право на бесплатно школување имаат студенти со завршен просек од над 9 во претходната година.

Завршување на студиите

Член 113

Студиите од прв циклус завршуваат со полагање на сите испити, изработка на дипломски труд или полагање на завршен испит, во согласност со студиската програма.

Студиите од вториот циклус завршуваат со полагање на сите испити, изработка на постдипломски (стручен или магистерски) труд и негова одбрана, во согласност со студиската програма.

За исполнување на обврската за полагање на испитите се врши проверка на знаењето чија цел е да се оцени дали и во која мера стекнатите квалификации на студентот соодветствуваат со целите, способностите и академските барања пропишани со општите и специфичните дескриптори на квалификацијата со кои се одредуваат резултатите од учењето за поединечната студиска програма од соодветниот циклус на студии согласно со Уредбата за националната рамка на високообразовни квалификации.

Видовите на проверка на знаењето мора да ги отсликуваат целите на наставниот предмет и студиската програма и да овозможат индивидуална оценка на постигнувањата на секој студент поединечно.

Обликот и содржината на оценувањето мора да ги отсликува содржината и работните методи на наставниот предмет и студиската програма.

Проверката на знаењето на студентите на прв и втор циклус на универзитетски студии се изведува преку внатрешно и надворешно оценување.

Надворешното оценување го вршат надворешни оценувачи определени од страна на Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Најмалку 1/4 од вкупниот број на ЕКТС на студиската програма се оценува од внатрешен и од надворешен оценувач. Од овој број се исклучуваат кредитите кои студентот ги стекнува од мобилност.

Министерот надлежен за работите на високото образование донесува четиригодишна програма за надворешно оценување согласно која секоја година определува за кои научни полиња ќе се врши надворешно оценување.

Наставните предмети кои ќе се оценуваат и од страна на надворешни оценувачи ги определува Одборот за акредитација и евалуација на високото образование.

Надворешното оценување покрива значајни делови на наставниот предмет и студиската програма вклучително и магистерскиот труд, но не помалку од 60% од активностите од кои согласно ЕКТС системот се формира оценката за прв циклус на студии, односно не помалку од 70% од активностите од кои согласно ЕКТС системот се формира оценката за втор циклус на студии.

Крајната оценка за наставниот предмет е позитивна доколку студентот добил позитивна оценка и од внатрешниот и од надворешниот оценувач за сите активности кои се оценуваат.

Висината на надоместокот за работата на надворешните оценувачи ја определува министерот надлежен за работите на високото образование.

Средствата за надоместокот од ставот 13 на овој член на јавните високообразовни установи се обезбедуваат од буџетот на министерството надлежно за високото образование.

Постапката за пријава, оценка и одбрана на стручен или магистерски труд се уредува со статутот на универзитетот. Одбраната на стручниот или магистерскиот труд се врши

пред комисија составена од три члена со наставно-научни и научни звања од кои најмалку два се од соодветната научна област во која е темата на стручниот или магистерскиот труд.

Докторските студии завршуваат со полагање на сите испити, изработка и одбрана на докторски труд (дисертација).

Во комисијата за одбрана на магистерски или докторски труд, член не може да биде лице кое со лицето кое ја врши одбраната на магистерскиот или докторскиот труд (дисертација) е роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или му е брачен другар, лице со кое живее во вонбрачна заедница или роднина по сватовство до втор степен, без оглед дали бракот престанал или не.

Членовите на комисијата од ставот 17 на овој член меѓусебно не треба да бидат роднини по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен, или да се брачни другари, лица кои живеат во вонбрачна заедница или роднини по сватовство до втор степен, без оглед дали бракот престанал или не.

Со студиската програма може да се утврди дека докторските студии од уметностите завршуваат со полагање на сите испити и полагање на завршен испит пред испитна комисија и/или со изработка или изведба на уметничко дело.

Постапката за пријава, оценка и одбрана на докторската дисертација односно изработката и/или изведбата на уметничкото дело се уредува со статутот на универзитетот. Одбраната на докторската дисертација се врши пред комисија составена од пет члена со наставно-научни и научни звања од кои најмалку три се од соодветната научна област во која е темата на докторската дисертација.

Специјалистички стручни студии завршуваат со полагање на сите испити, изработка на стручен труд и/или со полагање на соодветен завршен испит во согласност со студиската програма.

Со завршувањето на студиите во согласност со овој член студентот стекнува соодветен стручно или академско звање или степен, како и други права согласно со посебните прописи.

Универзитет, институт или самостојна висока стручна школа на лица кои оствариле просек од минимум 7,5 од прв и втор циклус по завршување на студиите може на нивно барање да дозволи повторно полагање на одреден број предмети, но не повеќе од пет предмети.

Повторното полагање на предметите од ставот 23 на овој член може да се изврши само еднаш.

Матична книга на запишани студенти, главна книга на дипломирани студенти

Член 120

На високообразовните установи се водат матична книга на запишани студенти и главна книга на дипломирани студенти и досие на секој студент. Формата и начинот на водењето (во материјална и електронска) и содржината на матичната книга на запишани студенти и главната книга на дипломирани студенти ги пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

Матичната книга на запишани студенти и главната книга на дипломираните студенти се документи од трајна вредност.

Наставно-научни и наставни звања

Член 121

На факултетот наставно-научни звања се доцент, вонреден професор и редовен професор.

На факултетите во областа на филолошките науки и на другите високообразовни установи на кои се изведува настава по јазик наставно-стручни звања се лектор и виш лектор.

На високите стручни школи наставни звања се предавач, виш предавач и професор на висока стручна школа.

На високообразовните установи може да се врши избор и во научни звања согласно со Законот за научно-истражувачката дејност.

Високообразовна дејност може да врши само лице избрано во наставно-научно и наставно звање за времето за кое е избрано.

Лицето избрано во наставно-научно и наставно звање во текот на еден семестар од студиската година може да врши предавање по најмногу четири наставни предмети од прв циклус на студии на еден универзитет.

Наставните предмети од ставот 6 на овој член задолжително се од исто научно поле.

По исклучок од ставот 5 на овој член високообразовна дејност на студии од прв, втор и трет циклус може да врши лице избрано во научно звање согласно со одредбите на Законот за научно-истражувачката дејност, според еквивалентноста на звањата утврдени во овој закон.

Критериуми за избор во наставно-научни звања

Член 125

Наставниците во наставно-научни звања се избираат во наставно-научни области утврдени со статутот на универзитетот, односно со статутот на самостојната висока стручна школа.

За доцент може да биде избрано лице кое има научен степен доктор на науки од научната област во која се избира, просечен успех од најмалку осум на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, објавени најмалку четири научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации или два научни труда во научно списание со импакт фактор во последните пет години, постигнувања во примената на истражувачките резултати и способност за изведување на одделни видови високообразовна дејност и позитивна оценка од самоевалуацијата.

За вонреден професор може да биде избрано лице кое има научен степен доктор на науки од научната област во која се избира, објавени најмалку пет научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации или три научни труда во научно списание со импакт фактор во последните пет години, учество во научноистражувачки проекти, односно значајни достигнувања во примената на научноистражувачките резултати, придонес во оспособувањето на помлади наставници и кое покажало способност за изведување на разни видови високообразовна дејност и позитивна оценка од самоевалуацијата.

За редовен професор може да биде избрано лице кое има научен степен доктор на науки од научната област за која се избира, објавени најмалку шест научноистражувачки трудови во соодветната областа во меѓународни научни списанија

или меѓународни научни публикации или четири научни трудови во научно списание со импакт фактор во последните пет години, кое учествувало или раководело со научноистражувачки проект и кое има придонес во оспособувањето на помлади наставници и кое покажало способност за изведување на сите видови високообразовна дејност и позитивна оценка од самовалуацијата.

За повторен избор за редовен професор може да биде избрано лице кое има научен степен доктор на науки од научната област за која се избира, објавени најмалку шест научноистражувачки трудови во соодветната област во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации или четири научни трудови во научно списание со импакт фактор во последните седум години, кое учествувало или раководело со научноистражувачки проект и кое има придонес во оспособувањето на помлади наставници и кое покажало способност за изведување на сите видови високообразовна дејност и позитивна оценка од самовалуацијата.

Во наставно-научното звање на иста единица на високообразовна установа не може да биде избрано лице кое има одбрането докторски труд на факултет каде што има засновано работен однос во наставно-научно, наставно, односно соработничко звање лице со кое е роднина по крв во права линија до кој и да е степен, а во странична линија до четврти степен.

Ставот 6 на овој член не се однесува на лице кое завршило магистерски или докторски студии на еден од првите 500 универзитети рангирани на последната објавена листа од следниве институции: Институт за високо образование при Шангајскиот Џио Тонг универзитет, US News and Report и Times Higher Education Supplement - World University Ranking.

Ставот 6 на овој член не се однесува за лицата кои се избрани во наставно-научни и соработнички звања на високообразовна установа пред влегувањето во сила на овој закон.

Одредбите од ставовите 2, 3, 4 и 5 на овој член не се однесуваат на студиите од областа на уметноста, филологијата и националната историја. Посебните услови за областите на уметноста, филологијата и националната историја ги пропишува високообразовната установа со посебен акт.

Засновање на работен однос

Член 133

Лицата избрани во наставно-научно, научно и наставно звање засноваат работен однос и остваруваат права и обврски од работен однос во согласност со овој и друг закон и колективен договор склучен меѓу мнозинскиот синдикат организиран во високообразовните установи во Република Македонија и Владата на Република Македонија.

Лицата избрани во наставно-научно, научно и наставно звање кои се во работен однос на јавна високообразовна установа, вршат и здравствена дејност во јавна здравствена установа.

Лицата кои се во работен однос во здравствена установа, а се избрани во наставно-научно, научно и наставно звање на високообразовна установа, вршат и високообразовна дејност на високообразовната установа.

Условите и начинот според кои лицата од ставовите 2 и 3 на овој член вршат здравствена, односно високообразовна и научно-истражувачка дејност, се уредуваат со спогодба меѓу високообразовната и здравствената установа, во согласност со закон.

Лицата избрани во наставно-научно, наставно, односно соработничко звање се должни да ги извршуваат педагошките обврски.

Под педагошки обврски на наставно-научниот и наставниот кадар се подразбира реализација на настава, одржување на консултации на студенти, одржување на испити, вршење менторство на студенти и слично.

Под педагошки обврски на соработничкиот кадар се подразбира одржување на вежби со студенти, одржување на консултации со студенти и слично.

Извршувањето на педагошките обврски од ставовите 6 и 7 на овој член се реализираат со задолжително присуство на наставно-научниот, наставниот, односно соработничкиот кадар.

За одржувањето и присуството на настава на наставно-научниот и наставниот кадар, односно одржувањето и присуството на вежби на соработниците, секоја високообразовна установа задолжително води електронска евиденција.

Јавните универзитети средствата потребни за воведување на електронската евиденција ги обезбедуваат од изворите утврдени во членовите 86 и 87 од овој закон.

Формата и содржината на електронската евиденција од ставот 9 на овој член ги утврдува министерот надлежен за работите на високото образование.

Со извршениот избор во наставно-научно, научно и наставно звање избраното лице засновува работен однос за времето на кое е избрано.

Во приватна високообразовна установа, со согласност на избраното лице од ставот 1 на овој член, засновањето на работен однос може да биде и на пократко време од времето за кое е избрано.

Лице избрано во наставно-научно звање или соработничко звање на кое му мирува работниот однос поради вршење на функција на избрано или именувано лице, не може да изведува настава и да спроведува испити, не може да биде ментор или член на комисија за оценка или одбрана на магистерски труд и докторска дисертација и не може да прима надоместок од високообразовната установа за извршена наставна, научно-истражувачка или применувачка дејност.

Предвремен избор во повисоко звање

Член 136

Избор во повисоко наставно-научно, наставно и научно звање може да се врши пред истекот на периодот за кој е извршен изборот во постојното звање, доколку наставникот ги исполнил условите за избор во повисоко звање и со својата научна и наставна работа особено придонел за развојот односно примената на научната, односно уметничката дејност за која е избран и има објавено научни и стручни трудови од кои најмалку два научни труда во најпрестижни меѓународни списанија со импакт фактор или трудовите се цитирани во истите, по истекот на најмалку половина од времето за кое е извршен изборот.

По исклучок, лице може да биде избрано во повисоко наставно-научно, наставно и научно звање и порано, пред истекот на најмалку половина од времето за кое е извршен изборот во постојното звање, доколку покрај условите од ставот 1 на овој член има објавено најмалку четири научни или стручни труда во најпрестижни меѓународни списанија со импакт фактор или пак тие се цитирани во истите. Предвремен избор во повисоко звање по истекот на половина од времето за кое е извршен изборот во постојното звање може да се спроведе за лицата кои докторирале или магистрирале на еден од првите 200 високо рангирани универзитети согласно со Шангајската листа.

Предвремен избор во повисоко звање пред истекот на најмалку половина од времето за кое е извршен изборот во постојното звање, може да се спроведе за лицата кои стекнале постдокторски научноистражувачки статус на еден од првите 50 високо

рангирани универзитети согласно со последното утврдено рангирање на Шангајската листа, доколку на овие универзитети раководеле научен проект.

Решение за исполнување на условите и стекнување на звањето од ставовите 2 и 3 на овој член донесува деканот.

Лице кое магистрирало или докторирало на еден од првите 200 рангирани универзитети согласно со последното рангирање на Шангајската листа, односно првите 200 најдобро рангирани универзитети од соодветното научно подрачје, односно првите 100 најдобро рангирани универзитети по MBA програма согласно со Шангајскиот Џио Тонг универзитет, US News and Report и Times Higher Education Supplement-World University Ranking, од научна област за која нема доволно научноистражувачка дејност во Република Македонија, може да поднесе барање за поддршка од Министерството за образование и наука кое во соработка со деканатот од соодветниот факултет, може да покренат постапка за работен однос, согласно со условите утврдени со овој закон.

Иницијатива за избор во повисоко звање пред истекот на рокот, треба да дадат најмалку два института, односно катедри од сродни научни области.

Постапката за предвремен избор во повисоко звање се спроведува согласно со членовите од 131 до 134 од овој закон.

Универзитетот, односно самостојната високообразовна установа распишува конкурс и ја спроведува постапката за предвремен избор во повисоко звање, во согласност со правилникот за единствените критериуми за избор во звања и правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни и наставни звања.

Член 146-а

На наставник на јавните високообразовни установи кој ќе објави научен или стручен труд во најпрестижни меѓународни списанија со импакт фактор, му се зголемува платата во наредните три години за 20% од платата што ја примал.

Начинот на зголемување на платата од ставот 1 на овој член, го пропишува министерот.

Член 146-б

На наставник кој раководел или учествувал во научен проект на еден од првите 50 рангирани универзитети согласно со последната објавена Шангајска листа, му се исплаќа месечен надоместок во износ од 30% од платата што ја примал во период од една година, со тоа што учесникот добива 20% за три години, а раководителот добива 50% за првата година и 20% за наредните две години.

Наставниците имаат право на поврат на патните и дневните трошоци и трошоци за котизација за учество на најмалку два меѓународни конференции годишно организирани/одржани во една од ОЕЦД земјите, доколку пријавиле научен труд од предметната материја.

Наставниците кои предаваат на студиски програми за кои високообразовна установа од Република Македонија издава двојна или заедничка диплома со универзитет рангиран меѓу првите 200 најдобро рангирани универзитети согласно со Шангајската листа имаат право на месечен надоместок од 15% од последната исплатена плата во месеците во кои се одвиваат предавањата.

На наставник вработен на универзитет, за секој објавен труд во научно списание со импакт фактор, чиј автор е наставникот, може да му се исплати еднократен надоместок во висина од една последна нето плата која му била исплатена на наставникот.

Странски професори кои предаваат на студиски програми за кои високообразовна установа од Република Македонија издава двојна или заедничка диплома со универзитет рангиран меѓу првите 200 најдобро рангирани универзитети имаат право на надоместок на патните и дневните трошоци, доколку истите не им се покриени и постојат услови за тоа.

Надоместоците од ставовите 2, 3 и 4 на овој член се исплаќаат од приходите со кои самостојно располагаат единиците на универзитетот.

Надоместокот од ставот 5 на овој член се исплаќа од приходите кои универзитетот ги стекнал од единиците наменети за финансирање на интегрираните дејности.

Член 157

Еквиваленција и признавање на странски високообразовни квалификации се врши во согласност со овој закон и ратификуваните меѓународни договори.

Основен критериум за еквиваленција и признавање на странска високообразовна квалификација утврден со општиот систем за признавање на квалификациите со прописите на Европската унија е статусот на високообразовната институција која ја издала квалификацијата, односно дали истата е акредитирана и овластена од компетентни органи во матичната (или друга) држава за издавање квалификации, односно дипломи и свидетелства, а признавањето на странските високообразовни квалификации ќе се врши согласно со Европскиот кредит трансфер систем.

Член 158

За еквиваленција и признавање на странските високообразовни квалификации се води евиденција. Начинот на водењето на евиденцијата го пропишува министерот надлежен за работите на високото образование.

Член 167-б

Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во високообразовната установа за прекршок, доколку не биде вклучен во изведување на настава истакнат стручњак од практиката од соодветната област од членот 99 став 10 од овој закон.

Глоба во износ од 5.000 до 7.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во високообразовната установа за прекршок, доколку не биде организирана практична настава за студентите во секоја студиска година која не може да биде пократка од 30 дена од членот 99 став 14 од овој закон.

Член 168-а

Правното лице кое ќе започне вршење на високообразовна дејност без добиено решение за акредитација и решение за почеток со работа, кривично ќе одговара и ќе се казни со парична казна во износ од 50.000 до 100.000 евра во денарска противвредност и ќе му се изрече мерка забрана за вршење на високообразовна дејност, а одговорното лице ќе се казни со затвор од една до три години (членови 32 и 35).